

Status
A-Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
3 maart 2020

Eindtermijn
n.v.t.

Onderwerp

Bodemenergieplan De Binckhorst (Den Haag)

Advies

1. Vast te stellen het bodemenergieplan De Binckhorst (Den Haag) met als hoofdpunten:
  - a) Wat betreft de open systemen moet het plan worden uitgevoerd in het tweede en derde watervoerende pakket;
  - b) De warme en koude bronnen van een open bodemenergiesysteem dienen binnen de aangegeven warme (rode) en koude (blauwe) zones te worden gepositioneerd;
  - c) Vanwege het optimaal benutten van het derde watervoerende pakket moeten bronnen hun capaciteit ontlenen aan een zo groot mogelijk deel van dit opslagpakket.
  - d) Voor regeneratie van de bronnen (extra toevoeging koude of warmte) wordt beoogd het aanwezige oppervlaktewater te gebruiken.
2. Vast te stellen de brief waarmee de gemeente Den Haag op de hoogte wordt gesteld van de vaststelling van het bodemenergieplan De Binckhorst.
3. Vast te stellen de brief waarmee de Omgevingsdienst Haaglanden op de hoogte wordt gesteld van de vaststelling van het bodemenergieplan De Binckhorst (Den Haag)
4. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de vaststelling van het bodemenergieplan De Binckhorst (Den Haag).

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

- 1) Bodemenergieplan De Binckhorst;
- 2) Aanbiedingsbrief van de gemeente Den Haag;
- 3) GS-brief ter informatie aan de gemeente Den Haag;
- 4) GS-brief ter informatie aan de omgevingsdienst Haaglanden;
- 5) Beleidsregel open bodemenergiesystemen in bodemenergieplannen 2016.

1 Toelichting voor het College

De gemeente Den Haag heeft in verband met de vernieuwing van de wijk De Binckhorst een bodemenergieplan laten opstellen, waarin open bodemenergiesystemen (voor warmte-koude opslag) zijn gepland. De provincie is hier het bevoegd gezag voor.

Door deze systemen wordt energie eerst in het bodemwater opgeslagen, die dan later weer aan dit water wordt onttrokken om gebruikt te worden voor het verwarmen dan wel koelen van grote gebouwen (zoals ziekenhuizen, scholen, bibliotheken, kantoren).

- Het plan heeft betrekking op *collectieve* systemen, waar een aantal woningen en/of utiliteit op wordt aangesloten. Door het gebruik van deze bodemenergiesystemen is de opslag van warmte/koude in de ondergrond efficiënter dan bij individuele bodemenergiesystemen, waardoor de gewenste warmte/koude per woning met een lager debiet kan worden aangeleverd. Hierdoor is het energieverbruik (en daardoor de CO₂-emissie) lager bij het gebruik van individuele systemen. Daarmee scoort dit plan relatief goed ten opzichte van bodemenergieplannen met individuele systemen.
- Het is de bedoeling om voor de regeneratie van de bronnen van warmte-koudeopslag gebruik te maken van het oppervlaktewater in de wijk (aquathermie).

Het bleek niet mogelijk om een aantal gebouwen *direct* en volledig van warmte en van koude uit het oppervlaktewater te voorzien doordat de te winnen hoeveelheden warmte en koude beperkt zijn. Dit komt doordat het oppervlaktewater in de wijk beperkt is en doordat we natuurlijke processen in dat oppervlaktewater -zoals de migratie van vissen- niet te veel willen verstoren. Het Hoogheemraadschap van Delfland hanteert hiervoor een norm van maximaal vijf graden temperatuurverandering in het oppervlaktewater ten gevolge van warmte- of koudewinning.

Wél kan aquathermie in dit geval een waardevolle bijdrage aan de warmte-koudeopslag in de ondergrond leveren. De warmte of koude wordt dan al naar gelang het seizoen uit het oppervlaktewater gewonnen en aan bestaande warmte- of koude bellen in de ondergrond toegevoegd. Met behulp van deze bodemenergiesystemen en een lokaal warmtenet worden de gebouwen dan verwarmd of gekoeld.

De gemeente kan een en ander in overleg met de projectontwikkelaars juridisch regelen in een zogenoemd Warmteplan (op basis van het Bouwbesluit).

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW:	n.v.t.
Programma:	3 Aantrekkelijk en Concurrerend
Financiële risico's:	n.v.t.

Juridisch kader

De provincie is op basis van de Waterwet bevoegd gezag voor het verlenen van vergunningen voor zogenoemde open bodemenergiesystemen (warmte-koude-opslag).

Door deze systemen wordt energie eerst in het bodemwater opgeslagen, die dan later weer aan dit water wordt onttrokken om gebruikt te worden voor het verwarmen dan wel koelen van grote gebouwen (zoals ziekenhuizen, scholen, bibliotheken, kantoren).

Het besluit heeft gevolgen voor de vergunningverlening voor bodemenergiesystemen in het kader van de Waterwet in het betreffende gebied, in de zin dat bij de vergunningverlening de in het

bodemenergieplan aangegeven ordening wordt aangehouden.

2 Voorafgaande besluitvorming

Bodemenergieplannen worden getoetst aan de provinciale beleidsregel 'open bodemenergiesystemen in bodemenergieplannen 2016'. Deze beleidsregel is op zijn beurt een uitwerking van de bevoegd-gezag-taak op het gebied van open bodemenergie die wij in het kader van de Waterwet en het Waterbesluit van het rijk hebben toebedeeld gekregen.

3 Proces

In het kader van dit plan werd in het betreffende gebied eerst een onderzoek naar de potentie van bodemenergie uitgevoerd. Hierbij is de potentiële vraag naar – en aanbod van- bodemenergie kwantitatief ingeschat door middel van een inventarisatie.

Vervolgens zijn alle (toekomstige) andere belangen in het gebied in beeld gebracht (economische, archeologische etc.)

Daarna zijn –om het aanbod bij de vraag te laten aansluiten- de effecten van het plaatsen van bodemenergiesystemen in kaart gebracht. Het gaat hier om de effecten van de systemen op bestaande en toekomstige belangen.

Deze werkwijze wordt beschreven in de provinciale beleidsregel 'open bodemenergiesystemen in bodemenergieplannen 2016'.

Op grond van de uitkomsten van deze werkwijze worden de open systemen in het tweede derde watervoerende pakket geplaatst. Het college van GS kan het bodemenergieplan vaststellen op basis van de provinciale beleidsregel 'open bodemenergiesystemen in bodemenergieplannen 2016'.

Na vaststelling kan dan door de Omgevingsdienst Haaglanden, bij het verlenen van vergunningen voor open bodemenergiesystemen in en rond het plangebied, rekening met het bodemenergieplan worden gehouden. Op deze manier wordt de capaciteit van de ondergrond van het betreffende gebied op termijn optimaal benut.

Voor de gemeente Den Haag biedt het bodemenergieplan -wanneer het goed wordt uitgevoerd- de zekerheid dat de gesloten systemen (waarvoor zij bevoegd gezag is) in hun functioneren geen last zullen hebben van de open systemen (waarvoor wij bevoegd gezag zijn).

4 Participatie

Op instigatie van de gemeente is de provincie betrokken bij het opstellen van dit bodemenergieplan.

Bij het opstellen van het plan zijn behalve de gemeente zelf en provincie ook de omgevingsdienst haaglanden (ODH) en het Hoogheemraadschap van Delfland betrokken vanwege hun deskundigheid en hun takenpakket.

5 Communicatiestrategie

Over het vaststellen van het bodemenergieplan wordt met de gemeente Den Haag en de Omgevingsdienst Haaglanden gecommuniceerd.

Over de aanvragen voor individuele bodemenergievergunningen wordt door de Omgevingsdienst Haaglanden met de initiatiefnemers (installateurs) gecommuniceerd, waarbij dit bodemenergieplan een rol speelt. Actieve communicatie over dit bodemenergieplan naar eigenaren of huurders van de gebouwen is daarmee onnodig.